

5860

1692

H: X-XII hóig

F-2352/1949

ANYAGI ÉRTESÍTŐ

2352/1949

-2

H: okt. de

1949. MÁJUS HÓ * ELSŐ ÉVFOLYAM **1**-SZÁM

ANYAGI ÉRTESÍTŐ KATONAI FOLYÓIRAT

1949

*

I. ÉVFOLYAM

*

I. SZÁM

Szerkesztő bizottság:

Elnök:

BELEZNAV ISTVÁN

vezérőrnagy,

Elnökhelyettes:

SOMOGYI IMRE

hbs. vezérőrnagy

Tagok:

Dr. MERÉNYI GUSZTÁV o. vezérőrnagy

BOCSOR PÁL ezredes

BODROSSY ERIK hbs. ezredes

LIPTÁK BALÁZS mérn. ezredes

PINTÉR FERENC ezredes

F. SZABÓ ISTVÁN hbs. ezredes

KERÉNYI ERNŐ hbs. alezredes

ZAHUMENSZKY LAJOS alezredes

Felelős szerkesztő:

CÖRGÉNYI GYÖRGY

őrnagy

TARTALOM:

Feladataink.

Sass László alhadnagy
Szalay János százados

Oross Jenő hbs. őrnagy
Bencze József őrnagy

Dr. Németh Elemér o. alezredes
Afosf. 2. o. osztály

Pintér Ferenc ezredes
Afosf. 3. a. osztály

Dr. Ásvány Ernő ó. ezredes
Németh László hbs. őrnagy

Lőszer kezelés, tárolás, karbantartás.

Az ügyeleti közegek kötelmei a közéletmezés ellenőrzése terén.

A szakácsképzés.

Hogyan tároljuk a ruházati és felszerelési cikkeket?

A honvéd egészségvédelmi kötelmeiről.

Hogyan gondoskodik tagjainak üdültetéséről a néphadsereg?

Az olajosera jelentőségéről.

Az épületkezelési szolgálatról.

A pótlóakkal követendő eljárás.

A gazdasági tiszthelyettesi utánpótlás kérdése.

Hely: ...
Szám: ...
5862 1692
MEGJELENIK HAVONTA * 1949 MÁJUS

Kiadja: A. H. M. Anyagi Főcsoportfőnökség Kiképzési Osztálya.
Felelős kiadó: Görgényi György őrnagy.
Budapest, Rákóczi-út 43.

Budapesti Szikra Nyomda NV, V., Honvéd-u. 10.
Felelős nyomdavezető: Radnóti Károly.

FELADATAINK

Népi demokráciánknak, felelős vezetőinknek egyik legfontosabb célkitűzése ma hadseregünk fejlesztése. Ez kifejezésre jut politikai vezetőink megnyilatkozásaiban, valamint abban is, hogy új költségvetésünkben biztosították a honvédség fejlesztésének anyagi feltételeit.

A második világháborúban mérhetetlen kár és veszteség érte országunkat. Dolgozó népünknek az elmúlt négy év alatt hatalmas munkát kellett végeznie, hogy a pusztulásból ily rövid idő alatt kiemelje az országot. Honvédségünk fejlesztése is csak a dolgozó nép további áldozatvállalása útján valósítható meg. Ennek tudatában nekünk fokozott gondot kell fordítanunk arra, hogy a honvédség fejlesztésére szánt összegeket tervszerűen, hasznosan és takarékosan használjuk fel.

A második világháborúban az ember szerepének jelentősége mellett nagy mértékben megnövekedett az anyag jelentősége. Az egymással szemben álló többmillió hadsereg mérhetetlen mennyiségű anyagot fogyasztottak. A nagyfokú gépesítés és a tűzgépek számának növekedése az egy emberre eső anyagmennyiséget lényegesen felemelte. A nagy anyagfogyasztás viszont az utánszállító szolgálat feladatait súlyosbította. Ezeket a tényeket szemünk előtt kell tartanunk akkor, amikor néphadseregünk fejlesztéséről van szó.

Új hadseregünk személyi összetételében, politikai meggyőződésében merőben más, mint Horthy hadserege volt. Nekünk arra kell törekednünk, hogy anyagi felépítése, — az anyaghoz való viszonya is merőben más legyen. Ki kell küszöbölni az anyag-gazdálkodás terén még mindig mutatkozó minden hanyagságot, felületességet. E téren a parancsnokokra vár a legkomolyabb feladat. Gyakori és szigorú ellenőrzéssel nekik kell megtalálni a hibákat, mulasztásokat. Kiképzéssel, oktatással neveljék rá alárendeltjeiket, alakulataikat az anyag helyes kezelésére

és karbantartására. Ha szükségesnek látszik, — a fenyítés eszközeitől se riadjanak vissza. — Ebben a munkában a politikai tiszteknek is részt kell venniök. Még a maradványát is ki kell irtani annak a káros felfogásnak, hogy „a kincstári anyagra nem kell vigyázni, mert az állam kibírja”. Tudatosítani kell minden honvédben, hogy az ország jólétének, — minden dolgozónak — saját magának árt, bűnt követ el akkor, ha a honvédség anyagát gondatlanul, hanyagul kezeli, — hogy szeresse, becsülje, kímélje a honvédségi anyagot, mert ha azt teszi, akkor a magyar nép vagyonát kíméli, — saját vagyonát kíméli.

Az anyagi szolgálatban dolgozó bajtársak érezzék át ennek a kérdésnek a fontosságát. Járjanak példamutatóan elől az anyagkezelésben, az ellenőrzés és kiképzés terein legyenek megbízható támaszaik parancsnokaiknak. Legyenek öntevékenyek és kezdeményezők szolgálatuk ellátása közben, mert az ő jó munkájukon múlik, hogy honvédségünk anyagi szolgálata jól működjék. Az ő jó munkájukra van szükség ahhoz, hogy néphadseregünk anyaga mindig használható jó állapotban legyen, honvédeink jó ruhában járjanak, jó és bőséges étellemezt kapjanak. Az ő jó munkájukra is szükség van ahhoz, hogy hadseregünk alkalmas legyen békénk, — népi demokráciánk, — dolgozó népünk megvédésére.

Az „Anyagi értesítő” azt a célt kívánja szolgálni, hogy az anyagi szolgálatot ellátó bajtársak agyában és szívében a fenti általános elveket felidézze. Ezen túlmenően gyakorlati útmutatással, tanáccsal, ismeretbővítéssel is segítséget kívánunk nyújtani hivatásuk becsületes és hasznos gyakorlásához.

Tudjuk, hogy a néphadsereg új szellemű katonái szívesen tanulnak meg minden olyan tudományt, vagy kis gyakorlati fogást, ami őket még alkalmasabbá teszi arra, hogy a közösséget híven és jól szolgálják. Mi ezt a tanulási készséget azzal viszonyozzuk, hogy az „Anyag értesítő”-ben azt adjuk, amit a bajtársak a szabályzatokban nem találhatnak meg és úgy adjuk, hogy annak olvasása ne legyen fárasztó teher.

Ezzel bocsátjuk útjára első számunkat és azt szeretnénk, ha lapunk kitűzött céljának megfelelné és újabb fegyver lenne a szocializmust építő népi demokráciánk védelmére hivatott honvédségünk kezében.

Szerkesztőbizottság.

Lőszer kezelés, tárolás, karbantartás

Minden alakulatnál két fajta lőszernek kell lenni és pedig karhatalmi és kiképzési lőszernek. Karhatalmi lőszer az egyes fegyverek után csövenként megállapított mennyiség, melynek mindenkor teljes mennyiségben meg kell lennie a csapatoknál, abból a H. M. engedélye nélkül kiképzésre felhasználni tilos! Kiképzési lőszer az egyes kiképzési időszakokra megállapított lőszer mennyiség.

A két lőszer egymástól elkülönítve, lehetőleg külön-külön raktárhelyiségben kell tárolni. Ha megfelelő raktár helyiségek nem állnak rendelkezésre, a raktár egyik sarkában a karhatalmi lőszer, a másik sarkában a kiképzési lőszer tároljuk. Feltűnő táblával megjelölendő, hogy „Karhatalmi lőszer” vagy „Kiképzési lőszer”. A felirati táblákon a lőszer darab száma pontosan felirandó.

A tárolásnál az egyes lőszereket (tározott, tározatlan, gp. és gpí. stb.) külön oszlopokban, eredeti rendszeresített ládájukban csomagolva kell tárolni, feltüntetve, hogy milyen lőszer és hány darab. Ha a lőszer nem eredeti csomagolásban van, a ládában egy nyolcad íy papírra felírandó, hogy hány darab a tartalma. Keltezés és az anyagkezelő aláírása legyen rajta, aki felelős a felírt adatokért. A feliratot a láda belsejében a lőszer felett kell elhelyezni. Ha nem eredeti csomagolásban helyezük a lőszer a ládába (pl. gyak. riadó után) csak annyit szabad bele tenni, mint amennyi eredeti csomagolásakor is benne volt.

Lőszer nyilvántartás.

Az anyagszámadótest a részére kiutalt lőszereket a lőszer anyageltárban tartja nyilván, egybevéve a karhatalmi és kiképzési lőszer.

Az alárendelt alegységek (szd-ok, ütegek stb.)-nek kiadott karhatalmi lőszer nyugta-ellennyugta könyvekben tartják nyilván.

A kiképzési lőszer nyilván kell tartani egy „Lőszerelosztó”-ban is, melyben az összes alárendelt alegységek fel vannak sorolva, — mindegyik alatt több rovattal, hogy az egyes lövészetekre felvételezett lőszer bevezethető legyen. A lőszer kiadás mindig nyugta-ellennyugta ellenében történjék.

Az alegységek (alosztályok) a karhatalmi lőszer a nyugtakönyvben tartják nyilván, míg a kiképzési lőszer, az

egy-egy felvételezésekkor kiállított ellennyugták alapján, vezetett „Lőszernapló”-ban.

A lőszernapló vezetésére nagy gondot kell fordítani, mert a hiányosan vezetett lőszernapló alapján az alosztály nem tud elszámolni a kiképzésre felvételezett lőszerről.

A lőszernaplóba mindenfajta kiképzési lőszert: éles, gyakorló vak, kispuska és szobalőszert be kell vezetni.

„A felhasználás” rovatait annyi alrovatra kell osztani, hogy az egy kiképzési évben előrelátható lögyakorlatok, harcszerű éles lövészetek és harc kiképzéshez naponta felhasznált lőszer oda pontosan bevezethető legyen. Minden éles és gyakorló töltény eltüzelést, esetleges hüvelyvesztéseget és a lőszerrel előfordult rendellenességeket is be kell vezetni. Hüvelyvesztéségnél elvül szolgáljon, hogy az iskola lövésznél egy darab hüvely sem mehet veszendőbe. Harcszerű lövésznél, harc kiképzésnél törekedjünk a legkisebb hüvelyvesztéseget elérni. A hüvelyvesztéseget a lőszernapló megjegyzés rovatába kell beírni, mert csak úgy lehet pontosan elszámolni a felvételezett lőszerről.

A „beszolgáltatás” rovatban azt a hüvelymennyiséget kell beírni, amit nyugta alapján a számadótest (zlj. oszt.) anyagraktárában leadtunk.

Lőszerkarbantartást akkor kell végrehajtani, ha a lőszert eredeti csomagolásából kivettük. Meg kell óvni a rozsdától, portól, sártól és minden — a lőszer közé nem való — egyéb anyagtól. A karbantartást úgy kell végrehajtani, hogy egységes olajban itatott ruhával vékonyan áttöröljük a lőszereket, miáltal a rozsdától megóvjuk. Rozsdás lőszert tilos tárolni.

Sass László alhadnagy.

Az ügyeleti közegek kötetelmei a közétkezés ellenőrzése terén

A katonai szolgálatra bevonulókat különösen érdekli, hogy milyen lesz a bánásmód és milyen az ételmezés.

A katonai fegyelem és rend öntudatos elsajátítása kétségtelenül nehéz feladat. A demokratikus elvek szerint végrehajtott pár hetes kiképzés után a „civil” jellegnek úgyszólván nyoma sincs. Az ujoncok „bevonulási felszerelésénél” elmaradhatatlan a hazai étel-miszer-csomag, sőt — az első időszakokban — gyakori a szülői, hozzátartozói gondoskodás is. A hazai utánpótlás azonban hétről-hétre gyérül, végül is egy-egy étel-miszer-küldemény ritkaságszámba megy. Ennek okát nem a további gondoskodás

hiányában kell keresni, hanem a jelenlegi katonai élelmezés ki-
elégítő voltában.

Nagy súlyf. helyezünk arra, hogy a katonai szolgálatot
teljesítők korszerű, egészséges élelmezésben részesüljenek.
A jelenlegi békeélelmezési illetmény kiszabata, az étkezési pénz
kimérete tehát oly módon van megállapítva, hogy megfelelő
mennyiségi és minőségi élelmezés biztosítható legyen.

Az élelmezési illetmény és az étkezési pénz az alakulatok-
nál általában egységes. Mégis előfordul, hogy a közétkezési
bizottságok más és más eredményt mutatnak fel, illetve az élel-
mezés nem egyforma színvonalon mozog. Ott, ahol a közétke-
zési bizottság helyesen, okoszerűen gazdálkodik és a gazdálkodás
lehetőségeit (olcsó beszerzési források felkutatása, kertgazdál-
kodás, téli eltevések stb.) a legmesszebbmőven kihasználják, —
az élelmezés nivója magas.

Igen fontos feladat az élelmezési végrehajtó szolgálatot
ellátók állandó ellenőrzése.

A kellő ellenőrzés hiánya károsan befolyásolja az élelme-
zési helyzetet.

Minden parancsnoknak kötelessége, hogy a közétkezés
kifogástalan minőségéről állandóan személyesen is győződjék
meg. Az esetleg előforduló hiányosságokat, rendellenességeket
haladéktalanul küszöböljük ki.

Minden ügyeleti szolgálatban álló közeg kötelessége
ellenőrizni a szakácsokat, a konyhákat, az ételkiosztást, az éte-
lek mennyiségét és minőségét.

Minden laktanyaparancsnok köteles egyik ügyeleti köze-
gével naponta ellenőriztetni, hogy a szakácsok az elkészítésre
váró élelmiszert az előírt mennyiségben valóságban fel is
használják.

Az ételek kiosztásánál az élelmező tiszti teendőkkal meg-
bízott gazdaszolgálati igazgatási szakközeg (élelmező tiszt, szám-
vivő) mindig legyen jelen.

A Szolgálati Szabályzat pontosan megállapítja az ügye-
leti szolgálatban álló honvédegyének kötelmeit a közétkezés
ellenőrzése tekintetében. A napos tizedes, a napos tiszt, az ügye-
letes tisztihelyettes, a laktanyaügyeletés tiszt és az előljárók
kötelességét a következő rendelkezések határozzák meg:

1. Napos tizedes kötelessége.

A napos tizedes örködjék azon is, hogy ha az alosztály
önállóan főz, a szakácsok idejekorán teljesítsék teendőiket. Jelen

van az ételkiosztásnál és gondoskodik arról, hogy a távollevők ételét vagy vigyék el nekik, vagy tartsák melegen.

Ha az alosztály önállóan főz, az étkezés után a főzőedények és a konyhák tisztogatása fölött őrökdi.

2. Napos tiszt kötelessége.

Minden ételkiosztásnál jelen van és meggyőződik az étel minőségéről, mennyiségéről és igazságos elosztásáról, valamint a maradék szabályszerű felhasználásáról.

A felvételezőket és szakácsokat — ha az alosztály önállóan főz — ellenőrzi, vagy ellenőrizteti.

3. Ügyeletes tiszthelyettes kötelessége.

Ellenőrzi az ételek rendes kiosztását és étkezés után a főzőedények és konyhák tisztogatását.

Feladata az is, hogy a kivonulás ideje alatt a csapattest egész szálláskörletében a rendre és a tisztaságra ügyeljen és hogy az élelmiszerek átvételénél felügyelő közegként szerepeljen.

4. Laktanya ügyeletes tiszt kötelessége.

Ellenőrzi az ügyeletes tiszthelyetteseket és — a napos tiszt kivételével — az alosztály ügyeleti közegeket.

5. Előljárók kötelessége.

Valamennyi csapattest-, osztály- és alosztályparancsnoknak, valamint az alosztálytisztéknek és a csapatorvosnak kötelessége, hogy a közétkezés kifogástalan minőségéről minél gyakrabban személyesen is meggyőződjenek és az esetleg előforduló hiányokat megszüntessék.

Az állandó, rendszeres ellenőrzés célja, hogy a legénység teljes egészében megkaphassa az élelmezési illetményét mind mennyiségileg, mind minőségileg is, a lehető legtáplálóbb alakban.

Ide tartozik a konyhák, a szakácsok ellenőrzése is. A konyharend állandó tisztaságot (fehérre meszelt falak, tiszta tűzhelyek, rendszeres takarítás stb.) követel meg. A szakácsok a kulcsinra is törekedjenek. Tiszta, ápoltt (borotvált), fehérkötényes szakács jó benyomást kelt.

A fokozott ellenőrzés betartásával az élelmezés színvonalja feltétlenül emelhető, melynek hasznát közvetlenül a sorlegénység élvezi.

Szalay János százados.

A szakácsképzés

Miért fontos a szakácsképzés? Ezen kérdésre a választ a szakácsok feladata adja meg.

A szakácsok feladata a nyers, vagy félkész (tartósított) élelmi anyagból magas tápértékű ízletes, változatos és laktató ételek előállítására. A szakácsképzésnek is fenti cél elérését kell kitűznie. Ezen cél eléréséhez két legfontosabb követelmény:

1. A kiképzendőök alapos kiválasztása,
2. jól megszervezett szakács-tanfolyam.

A szakácsképzésre küldendőök kiválasztásánál nagy körültekintéssel kell eljárni. A volt honvédségben leggyakrabban az a honvéd lett szakács, aki már más beosztásra nem volt alkalmas. A kiválogatásnál fennmaradtak lettek szakácsok és ezekre volt bízva a zászlóalj, vagy osztály étkezési jóléte.

Népi honvédségünkben mindenkinek azon a poszton kell állnia, melyen képességeit a legjobban kifejtheti. Szakácsnak is annak kell lennie, akinek a főzés művészetéhez érzéke, hajlama és kedve van. A kiválasztásnak ezen alapon kell állnia. A főzéshez — a rátermettségtől eltekintve — a hentes, mészáros és pincér mesterségűeknek van érzékük. A henteseknek különösen a húsok minősége, alkalmassága, elkészítési módja, fűszerezése és adagolása tekintetében van ügyességük.

Fenti képességek mellett a kiválasztásnál döntő szempont még, hogy teljesen egészséges legyen a kiválasztott. Vannak rejtett betegségek, melyeknek külső tünetei a honvéden nem láthatók. Vannak bacillus gazdák, kik nem betegek, de fertőzők. Az étel kiváló eszköze a fertőzésnek! A kiválasztást kövesse minden esetben a részletes orvosi vizsga. Nem elég azonban csak a kiválasztáskor megejtett orvosi vizsga, ezt havonta meg kell ismételni.

A szakácsjelölt legyen rendszerető. A gondozottság, tisztének ápolása legyen a szakácsjelölt külön erénye. Elengedhetetlen a reggeli nagymosás, a gyakori kézmosás, fül, orr, száj, körmök, haj és ruházat tisztántartása, a gyakori fehérmű és munkakötény váltás. A tisztálkodást gyakran kell ellenőrizni. Ellenőrzésre hivatott a szakács szobaparancsnoka, az alakulat parancsnoka, a Közétkezési Bizottság elnöke, élelmező tiszt; vagy élelmező tiszthelyettes, az alakulat orvosa, laktanya- vagy osztályügyeletes tiszt.

A szakács kiválasztásánál helyezünk súlyt a szakács megbízhatóságára és igazságérzetére. Legyen pártatlan, takarékos, gondos, értsen az egyöntetű adagoláshoz.

A kiképzés második követelménye a jól megszervezett szakács-tanfolyam.

Mit tanítsunk a szakács-kiképzés alatt?

A tanfolyam elméleti és gyakorlati legyen. Súlyval a gyakorlati oktatáson. Az elméleti részt válasszuk ketté: a) általános és b) szakrészre. Az általános rész ölelje fel az élelmezéssel kapcsolatos általános ismereteket, mint például a tisztaság, egészségügyi ismeretek (fertőzés a legyek útján, stb.), tápanyag-, kalória-, vitamin ismeret. Az elméleti oktatás másik része az élelmiszerek áruismeretét, ételek elkészítési módját, a legény-ségi konyha felszerelését és tábori konyha ismertetését foglalja magába. A gyakorlati rész a főzéstechnika elsajátítására (elő-készítés, ízesítés, adagolás) terjedjen ki. Az elméleti oktatás párhuzamos legyen a gyakorlati oktatással.

Önkéntelenül felvetődik ezután a kérdés, hogy hol hajtsuk végre a szakácsképzést? Helyes megoldás az, ha a kiképzést abban a konyhában tudjuk végrehajtani, melyben a szakács-jelölt főzni fog. Ilymódon a konyha adottságainak megfelelően sajátítható el a főzés „művészete”. A kiképzésnek erre a módjára súlyt kell helyezni. A kiképzés anyaga az előbb ismertetett általános elméleti és gyakorlati rész, melyet egyéb szakoktató hiányában a csapatorvos (elméleti) és a konyha főszakácsa (gyakorlati) ismertet.

E tanfolyam a kiképzés általános (iskolai) fokának felel meg és mint alapismereteket adó tanfolyam nem lebecsülendő. Szükséges a magasabb fokú szakácsképzéshez. Az ügyes parancsnok az alapfokú tanfolyamot kiegészíti a helyőrségben más, változatos étkezést biztosító konyhára való 1—2 hónapos vezénlyéssel. E tekintetben számbajöhető konyhák a kórházak-, üdülők-, kollégiumok-, főiskolai menzák-, más fegyveres alakulatok, stb. konyhái.

A fentebbi elgondolás szerinti tanfolyamokhoz az oktató személyzet egy magasabb színvonalú oktatószakácsképző tisztesiskolán (Hadbiztosi Akadémia) kerülhetne kiképzésre. Az itt végzett oktatók feladata helyőrségről-helyőrségre menve vezetni és oktatni az ott meginduló tanfolyamokat.

A szakács-tanfolyam követelményeihez tartozik, hogy a szakácsok ne csak a Kéb. konyhákban tudjanak főzni, hanem a tábori konyhákban is.

Lényeges megállapítani, hogy a különböző létszámú alakulatoknál hány szakács legyen. 20—25 fő étkező létszámig

más alakulatok közétkezésébe való bekapcsolás útján célszerű biztosítani az étkezést. 25 fő étkezési létszámon felül már kívánatos a közétkezés megszervezése. Gyakori tapasztalat, hogy az első 100 fő után 2, minden további 100 fő után 1—1 szakácsot kell számítani. A mosogatás, konyhatisztántartás, favágás, stb. munkákra minden konyhára egy kisegítőt kell beosztani.

Oross Jenő hbs. őrnagy.

Hogyan tároljuk a ruházati és felszerelési cikkeket?

A ruházati és felszerelési cikkek élettartamának biztosítása és növelése céljából fontos, hogy minden anyagkezelő tisztában legyen a tárolás követelményeivel, a ruházatot és felszerelési cikkeket megtámadó külső és belső behatásokkal. A helyes tárolással és kezeléssel a nép vagyonát, a néphadsereg vagyonát védjük. Felsorolok néhány tárolási módot, melyekkel az anyagot meg tudjuk óvni.

1. A gyapjúból készült cikkeket a molyoktól kell gondosan óvni. A tároló helyiség száraz, szellős és világos legyen. Az anyagokat gyakran kell átrakni és naftalinnal behinteni. Az átrakással egyidejűleg porolni és kefélni is kell az érintett cikkeket. A porolást és kefélet a raktárhelyiségtől távol kell végezni, hogy a por a raktárba ne jusson.

2. A len-, kender- és pamutszerű cikkeket száraz, világos és szellős helyiségekben tároljuk. Kedvező időjárásnál a raktár ablakait és aajtáját nyitva kell tartani, hogy a levegő a raktárt is és a cikkeket is — melyekből soha nem szabad nagyon sokat egymásra rakni — átjárja. Különösen a fehérítetlen anyagok igényelnek alapos gondozást, mert az ilyenekben az esetleg visszamaradt ir-anyag korhadást, felmelegedést és a szövet pusztulását idézi elő. Ha egy anyagon elváltozást észlelünk, azt azonnal ki kell teríteni a napra és tökéletesen ki kell szellőztetni. A kötelneműekből sem szabad igen sűrűn egymáshoz, vagy egymásra sokat rakni. Ezeket időnként szintén át kell rakni és szellőztetni.

3. A fémcikkeket szintén száraz és szellős helyiségben kell tárolni és rozsdásodás, oxidáció ellen nyers vazelinrel vagy vazelinolajjal kell bekenni. Ha rozsdá képződik, a rozsdásodás helyét le kell zsírozni és néhány óra múlva durvább len ronggyal kell letörölni. Így a rozsdá eltűnik. Ha a rozsdá már be-

evődött, akkor a rozsa helyét tisztító- vagy csiszolóporral kell tisztítani. Mindkét esetben a rozsa eltávolítása után helyét meleg hamúzsírluggal kell lemosni, azután tiszta vízzel leöblíteni, száraz fűrészporral ledörzsölni és megszáritani.

4. A bőrneműeket és lábbeliket száraz, hűvös helyiségben, nyitott állványokon kell tárolni. Tiszta, derült időjárásnál a cikkeket portól és penésztől ronggyal le kell törölni és azon darabokat, melyek nyirkosak, penészesek vagy egyébként foltosak, meg kell száritani. A bőroket úgy kell átrakni, hogy azon darabok, melyek azelőtt legalul voltak, legfelül jussanak. Esős vagy nedves napokon ezen munkálatokat végezni nem szabad. A talpbőrt egész hosszában, laposan egymásra rakjuk, vagy állványban élére állítva tároljuk. A szíjazati cikkeket is úgy rakjuk, hogy a levegő átjárja.

5. A gumianyagot gyakori átrakással és a képződött izzadmányok eltávolításával kell használható állapotban tartani. A gumianyagot negyedévenként egyszer 30° C-nál hidegebb vízzel, melyhez kevés szappant is adunk, lemossuk és megszáritjuk. Ha a gumi keménnyé vagy törékennyé válik, ami hideg levegőn való tárolásnál áll be, úgy azt $50-60^{\circ}$ C fokra felmelegített vízben, — melyhez 100 részre 5—6 rész ammoniát, vagy 2—3 rész szódát vagy hamut adunk, — meg kell gyúrni. A meggyúrás után a gumianyagot leöblítjük és megszáritjuk. Az ásványi olajok a gumira duzzasztóan hatnak és bizonyos mértékben oldják is. A növényi és állati zsírok pedig megbomlanak és a keletkezett zsírsavak károsan befolyásolják a gumi tartósságát. A gumit gondozás céljából glicerinnel vonjuk be vékonyan, és úgy tároljuk. A fenti tárolási módokat minden anyagkezelőnek ismernie és alkalmaznia kell.

Bencze József őrnagy.

A honvéd egészségvédelmi kötelmeiről

A csapat jó egészségének és ezzel erejének fontos alapfeltétele, hogy eü. szempontból a csapat minden egyes tagja helyesen viselkedjék.

Az egészséget veszélyeztető ártalmak ellen legjobb védekezés a helyes magatartás, mellyel sok bajt és betegséget előzhetünk meg.

A helyes magatartást az eü. óvórendszabályok írják elő. Minden bajtárs kötelessége ezek pontos ismerete és lelkiismeretes végrehajtása.

A legfontosabb megelőző rendszabályok:

1. Az egyéni és környezeti tisztaság állandó, következetes betartása:

„A tisztaság fél egészség” mondja a közmondás. Minden járványos fertőző betegség melegegya a tisztátalanság. A piszokban, a szennyben szaporodnak a betegséget okozó baktériumok. Ezért minden öntudatos, művelt bajtársnak legegység kötelessége a rendszeres napi tisztálkodás. Minden reggel derékig hideg vízzel mosakodjunk meg. Fogainkat napjában legalább egyszer fogkefével, fogporral vagy fogkrémmel meg kell mosni. Legfontosabb az esti fogápolás. Lábaikat esténként mindig mossuk meg. Étkezés előtt, székelés után mossunk kezet. A tisztálkodáshoz mindig szappant használjunk. Szappan nélkül a tisztálkodás nem ér semmit.

A testi tisztálkodás mellett éppen olyan fontos a körletek (W. C., lakószobák stb.) rendszeres tisztántartása, takarítása, szellőztetése. A napi takarítás után az összegyűlt szeméthulladék anyagot azonnal vigyük ki a szeméttartóba.

2. Láb-, lábballiápolás, kapcák helyes kezelése.

A lábakat rendszeresen, naponta mosni kell, különösen vonatkozik ez a lábizzadáásra hajlamosakra. A lábkörmöket, ha túlnőnek a lábujj szélén, vágjuk le egyenes vonalban, ne félkör alakban. A kapcák feclsavarását a tanult utasítás szerint pontosan végezzük el. A menetek alatti pihenőkben kapcáinkat, harisnyáinkat, különösen ha valahol nyomnak, igazítsuk meg. Meleg időszakban gyakran váltsunk kapcát, harisnyát. A rossz lábballi hiányosságait mielőbb javíttassuk meg. A lábballi bőrét a használatos bőrballiápolószerekkel rendszeresen, sáros-nedves időben

pedig fokozott mérvben kezeljük. Az ápolatlan lábbeli bőre kiszárad, kérge kemény, merev lesz, nehezebben idomul a lábunkhoz, emellett rövid idő alatt tönkre is megy.

A fenti gondoskodások elmulasztása lábfeltörésekhez vezet, a lábfeltörés pedig fertőződve súlyos, kellemetlen gyulladáásokat idézhet elő.

Az izzadáson és feltört lábú bajtárs ne hanyagolja el bajját, ne kezelje önmagát, hanem haladéktalanul jelentkezzen orvosi vizsgálatra.

3. Fertőző betegségek elleni védekezés.

A fertőző betegségek nagy része szájon keresztül fertőz. Ezért mindenkor csak a kijelölt „jó” kút vizéből szabad inni. Folyó, patak vizéből inni tilos és veszélyes a fertőződés lehetősége miatt. Tejet forralva, gyümölcsöt megmosva fogyasszunk. Étkezés előtt és székelés után mindig mossunk kezet.

Bajtársaink kulacsából ne igyunk, evő és tisztálkodási eszközeit (fogkefe, törülköző, fésű stb.) ne használjuk.

Mértéktelenül ne együnk és igyunk, mert a gyomorrontás bélfertőzésekre hajlamosít.

A szeszes italoknak túlzott fogyasztását, a mértéktelen dohányzást, az éjszakázást, a mértéktelen, kicsapongó életmódot kerülni kell, mert ezzel fogékonyá tesszük magunkat a különböző fertőző betegségekre.

4. A meghűléses betegségek elleni védekezés.

Meghűléses betegségek ellen 1. megfelelő célszerű öltözködéssel és 2. testünk edzésével kell védekeznünk.

1. Az évszakoknak, a hidegebb vagy melegebb időjárásnak és a napi foglalkozásoknak (szabadgyakorlat, sport, nagyobb gyakorlatok stb.) megfelelően öltözködünk. Téli óvószereket csak nagy hidegben (-8 C alatt) viseljük. A polgári életből magunkkal hozott téli alsóruhaneműeket ne hordjuk állandóan, éjjel-nappal, mert részben elpuhulunk, részben pedig foglalkozás közben hamar megizzadunk és így könnyen meghűlhetünk.

2. Testünk ellenállóképességét úgy télen, mint nyáron naponta reggel derékig hideg vizes mosakodással, utána bőrünknek száraz törülközővel vörösre dörzsölésével fokozzuk.

Ugyancsak testünk edzését szolgálják a reggeli szabadgyakorlatok és az előírt sportgyakorlatok. Ezekén mindig pontosan, lelkiismeretesen részt kell vennünk.

Testünk edzésével nemcsak a meghűléses betegségek ellen leszünk védettek, hanem ellenálló erőinknek így tudatos, tervszerű növelésével képessé tesszük magunkat a harc fáradalmainak elviselésére is.

5. Az időszakos orvosi vizsgálatokon mindenkinek részt kell venni.

Ez a vizsgálat jó egészségünk ellenőrzését, a betegségek megelőzését szolgálja.

Az elrendelt védőoltások alól magát senki ki ne vonja, mert ezek magunk és bajtársaink egészségét a járványos fertőző betegségek ellen hathatósan védik.

6. Az orvos, eü. személyzet, egészségőrök, előjáró parancsnokainknak az egészségvédelemre vonatkozó utasításait minden bajtársnak meg kell szívlelnie és parancsait maradéktalanul következetesen végre kell hajtania.

A közösség egészségvédelme csak akkor eredményes, ha a csapat minden tagja átérzi az egészségvédelemre vonatkozó szabályok, utasítások, parancsok szükségességét, jelentőségét és azoknak magát öntudatos készséggel aláveti.

Önmaga, bajtársai, az egész néphadsereg ellen vét az a bajtárs, aki nemtörődöm, hanyag és nem tartja be az eü. óvó- és szabályokat.

Dr. Németh Elemér o. alezredes.

Hogyan gondoskodik tagjainak üdüléséről a néphadsereg?

Kezdjük talán azzal, hogy a régi honvédségnek is voltak gyógyházai, üdülőhelyei. Ezeken a helyeken folyt is üdültetés, ami abban állt, hogy a tisztakar, illetve még azon belül is egy jól helyezkedő réteg, — személyileg általában mindig ugyanazok — élvezte is azt az áldást, amit az *egész honvédség* jóléti alapjának tulajdonát képező gyógyhelyek nyújtottak.

Ez a helyzet ma már gyökeresen megváltozott. A honvédség e téren sem maradt le az általános politikai fejlődéstől és az ebből adódó természetes követelményeknek immár maradéktalanul megfelel.

Nemcsak jogot, de lehetőséget is ad a honvédség összes dolgozóinak ahhoz, hogy maguk és családtagjaik évente 3 hétig üdüljenek bármelyik honvéd gyógyházban, illetve üdülőhelyen.

A rendfokozat szerint megállapított és így a jövedelemhez igazodó, igen méltányos térítési díjak biztosítják azt, hogy a megadott joggal és lehetőséggel valóban minden dolgozó élhessen is.

Bár természetes, mert a néphadsereg szelleméből folyik, mégsem érezzük szükségtelennek hangsúlyozni, hogy a rendfokozat csak a térítési díjra hat ki, de nem az elhelyezés és ellátás minőségére, ami mindenkinél egyformán! Kivételt csak az orvosi rendelet szerint erre rászorulóknak diétás étkeztetésénél tesszünk és ezt a lehetőséghez képest nyújtani is igyekszünk.

Üdülőink és gyógyházaink hegyvidékeken, a Balaton mentén és a nyugati erdős, hegyes vidéken fekszenek, tehát minden igény kielégítésére alkalmasak.

A nem kórházi ápolást igénylő tüdőbetegek számára Balatonfüreden, reumatikus bántalmakban szenvedők részére Hévízen tartunk fenn üdülőket.

A Balaton partján mindezek felül csapatüdülőket létesítettünk, ahol a mindenkori sorlegénység élvezheti a hely nyújtotta fürdési, sportolási és szórakozási lehetőségeket, — teljesen díjtalanul.

Lényeges része az általános szociális programnak a gyermekekről való gondoskodás. A szaporodó napközi otthonok szerető légköre és anyagi ellátottsága a gyermekek testi és lelki előrehaladását és a dolgozó szülők gondjainak döntő mérvű csökkentését egyaránt szolgálja. A gyermekét okosan szerető szülő ezenkívül 4 heti nyaralásra is elküldheti féltve őrzött kincsét gyermeküdülőinkbe, ahol a gyermek mindent megkap, amit csak egészséges testi és szellemi fejlődése megkíván s amit a legtöbb dolgozó szülő még akkor sem nyújthatna, ha saját piénését teljesen feláldozná ennek érdekében.

A Budapesten szolgáló bajtársak szolgálatmentes idejének kellemes és hasznos eltöltésére szolgál margitszigeti otthonunk, ahol fürödni, napozni, evezni, teniszezni, táncolni s nem utolsósorban szép és egészséges környezetben olvasni és beszélgetni lehet. Mindezt pedig úgy, hogy ez komoly anyagi megterhelést nem jelent.

A következő számokban részletesen fogjuk ismertetni az egyes üdülőket és gyógyházakat, valamint a rendfokozatok szerinti térítési díjakat.

Afcsf. 2. c. oszt.

Az olajcsere jelentőségéről

A gépkocsi üzemi kiadásai között jelentős szerepet játszik — a gyakran cserére szoruló — olaj költsége is. Ennek — lehetőség szerinti — csökkentése érdekében az olajcserénél kívánatos volna az alábbi szempontok figyelembevétele.

Nem vitás, hogy a motor karbantartása, amely az élet-tartamát is lényegesen befolyásolja, az olajcserét feltétlenül megköveteli.

A motorban keletkezett hőtől, a mozgásokozta súrlódásoktól az olaj elveszti viszkozitását, kenőképességét és úgynevezett olajkorsz lerakódást eredményez, mely gyakran a dugattyú tetején összegyűlik, a motor működése közben áttüzesedik és öngyulladását okoz.

A kenőképesség elvesztése igen káros hatást fejt ki a csapágyakra, a forgótengelycsapokra és a motor egyéb forgóalkatrészeire. A motorban kopogásszerű hanggal jelzett rendellenességek, sőt az ezekből eredő hajtókarszakadások is a legtöbb esetben a kenőanyag hiánya következtében előállott kopásokra vezethetők vissza. A hajtókarszakadás viszont újabb súlyos károkat is okozhat azzal, hogy a kar gyakran átüti a karter oldalát. Nem egy esetben még nagyobb károkat is idézhet elő. Az ilyen módon keletkezett sérülések tetemes javítási költségeket emésztnek fel és a hegesztett motorok csak ritkán tartják meg eredeti teljesítőképességüket.

A motorolajcsere komoly költséget jelent, de alkalmazása — még takarékosági okok szempontjából — sem mellőzhető. Rendszeres olajcserét csak oly motoroknál végezzünk, amelyek jól vannak tömítve és így átszivárgást és csöpögést nem észlelünk. Az elcsorgás vagy csöpögés következtében előálló olajhiány pótlása a rendszeres olajcserek költségeit lényegesen megnöveli. Ezért elsőrendű feladatunk, hogy meggyőződjünk a tömítések állapotáról.

Ha egy jól tömített motornál olajcsere esetén az olajsint fölé töltünk még néhány mm. magasságig egy kevés olajat, úgy azt a következő olajcseréig utánaötlenünk nem szükséges, mert csak egész kevés olaj fog hiányozni. Ezt az olajnívópálca mutatja meg.

A nagy olajfogyasztás nemcsak elcsorgásból, elcsöpögésből származhat, hanem azt a dugattyú, illetve a hengerfűrat nagyobb mérvű elkopása is elősegítheti. Ugyanis a kopásokozta réseken az olajpára mind nagyobb mennyiségben felszivárog a robbanó térbe és ott elég. Ilyen esetekben a motor sürgős javí-

tásra szorul, mert teljesítménye erősen lecsökken, füstöl, nehezen indul, a gyertyák elkormozódnak és ilyen állapotban történő további használat esetén különböző törések és szakadások bekövetkezésével számolhatunk.

Az olaj minőségi kiválasztásánál figyelembe kell venni a gyári táblázatok előírásait, valamint az évszakokkal kapcsolatos sajátos időjárási viszonyokat is. (Téli, illetőleg nyári olaj.)

A helyesen és jól alkalmazott motorolajcsere a motor élettartamát lényegesen meghosszabbítja.

Az olajcserénél hasznos szolgálatot tesz az ú. n. öblítő-olaj alkalmazása. Amikor az alsó motorteknőből a használt motorolaj kicsorgott, a nyílást elzárjuk és a motor nagyságának megfelelő mennyiségű (1-től 3 literig) öblítőolajat töltünk a motorba. Ezt követőleg a motort indítsuk be, majd lassú ütemben járassuk, miközben — egy kevés olaj utántöltésével egyidejűleg — a kieresztőnyíláson csorgassuk ki a mosóolajat. Az ilyen módon kitisztított motorba azután töltjük be a friss olajat.

A sebességváltó és a kiegyenlítőmű is megkívánja az olajcserét. Hasonlóképpen itt is téli, illetőleg nyári kenőanyagot alkalmazunk. Túlmerev kenőanyag használata nem kívánatos, főleg a zsír használata tilos, mert a fogaskerekek forgása által előidézett centrifugális erő a kenőanyagot a sebességváltó, illetve a kiegyenlítőműház falára szórja, az oda ráragad és a fogaskerekek kenőanyag nélkül maradnak.

Tilos továbbá a kiegyenlítőműbe vagy sebességváltóba zsír-olajkeveréket helyeznünk, miután a fogaskerekek forgása következtében azok egy ú. n. Alfa Saparátor (tejlefölözőgép) működéséhez hasonlóan a két különböző fajsúlyú kenőanyagot különválasztják és a kenőanyagnak csak jelentéktelen része jut a fogaskerekekhez, így a kenőanyag állása a szükséges olaj-nívón alul marad.

Néphadseregünk motorizálását a dolgozók megfeszített munkája teszi lehetővé. E munka gyümölcséből vásárolhatjuk gépkocsijainkat, tehát ezeket az egész dolgozó magyar nép vagyonának és ezen keresztül a mi saját tulajdonunknak kell tekintenünk.

A néphadsereg minden tagjának elsőrendű kötelessége, hogy ezt a vagyont óvja és ennek élettartamát szeretettel és gondossággal párosult kíméletes használattal minél hosszabb időre biztosítsa.

Pintér Ferenc ezredes.

Az épületkezelési szolgálatról

A honvédség elhelyezési szükségleteinek kezelésére — úgy a csapatoknál, mint egyéb szerveknél — az épületkezelőségek hivatottak.

Az épületkezelői szolgálat az I. fokú gazdaság közgazgatási hatóság rendeletét követő ingatlan átvétellel kezdődik.

Bármennyire aktaszzerűen is hangzik ez a két mondat, mégis jelentőséget nyer és étellel telítődik, ha meggondoljuk, hogy egyrészt milliós népvagyon gondozásáról, másrészt sok ezer bajtársunk környezetéül szolgáló laktanyák kezeléséről, tisztán- és rendbentartásáról van szó.

Az épületkezelőségi szolgálatot mindig az a gazdasági hivatal köteles ellátni, amelyet az előljáró kerületi parancsnokság ezen szolgálat ellátására kijelöl. Az épületkezelőségi szolgálat kötelmeit, továbbá az épületkezelőség által vezetendő segédleteket a Gazd. Közig. Segédlet I. Rész, IX. Fejezet részletesen feltünteti.

Az épületkezelőnek tehát a Gazd. Közig. Segédlet hivatkozott fejezetében foglaltakat teljes mértékben el kell sajátítania. Az épületkezelő helyettese — az épületkezelő szolgálat gyakorlati végrehajtója — az épületkezelő tiszt helyettese. Szerepének helyes felismerése és értékelése nemcsak az épületkezelői szolgálatot ellátó gazdasági hivatal főnökét, de a számadótest parancsnokát is arra kell indítsa, hogy erre a beosztásra a gazdasági hivatal ügyes, tette kész és lehetőleg műszaki ismeretekkel rendelkező tiszt helyettesét jelölje ki. A laktanyaparancsnoknak meg kell győződnie arról, hogy az épületkezelők valóban részleteiben is elsajátították a Gazd. Közig. Segédletben foglaltakat.

Ezeknek az előírásoknak ismerete valóban alapja a szolgálat ellátásának. Üres szaktudás marad azonban akkor, ha az épületkezelőt nem hatja át a lelkesedés és a lelkiismeretes kötelességtudás.

A továbbiakban néhány olyan gyakorlati irányelvet akarunk adni az épületkezelési szolgálatra vonatkozóan, melyek nincsenek a Gazd. Közig. Segédlet vonatkozó előírásaiban, de szükségesek ennek a szolgálatnak a jó ellátásához.

1. Az épületkezelőknek az általuk kezelt ingatlan állapotról — mint a jó gazdának — a legapróbb részletekig tisztában kell lenniök és már előre meg kell tenniök minden olyan intézkedést, amelyek alkalmasak az ingatlanban beálló károk

megelőzésére. (Pl. a vízhálózat időbeni burkolása fagyveszély előtt stb.)

2. Az épületkezelési iratok és segédletek vezetését, azok folyamatos kiegészítését nem szabad olyan munkának tekinteni, melyet elavultnak látszó előírások tesznek kötelességünkké. Ugyanis az épületkezelő a kezelésére bízott ingatlanok minden részletét, minden vonatkozását fejben tartani képtelen. Az előjegyzések szolgálnak arra, hogy az épületkezelő bármikor, bármilyen vonatkozásban megbízható adatokkal rendelkezék az ingatlanokra vonatkozóan, illetőleg áthelyezése, betegsége, stb. esetén a szolgálat folyamatosága biztosítva legyen.

A vezetés ma még minden központilag szerkesztendő nyilvántartási iratot nem tud az épületkezelő rendelkezésére bocsátani. (Lásd Gazd. Közig. Segédlet X. fejezet 2. §. 2. A. pontot.) Sok esetben hiányzik az ingatlan helyszínrajza és az épületek alaprajza, vagy a telekkönyvi iratok fasiszták okozta háborús dúlás következtében elvesztek. Nem megoldhatóan azonban ezeket saját kezdeményezésből beszerezni, pl. városi, községi mérnöki hivatalokból, telekkönyvi hatóságoktól. Ha viszont ezeknél a hivataloknál is megsemmisültek volna, akkor házilag kell azokat elkészíteni. Mindig akad a csapatnál olyan műszaki végzettségű bajtárs, aki elkészíti ezeket a rajzokat. Csak el kell egyszerű kezdeni a hiányosságok pótlását.

3. Az épületkezelőnek az ingatlanban elhelyezett alakulattal az érintkezést állandóan fenn kell tartania, és az alakulat jogos kívánságait — amennyiben azt saját hatáskörében teljesíteni képes, — haladéktalanul elégítse ki. Az épületkezelő jó munkája, hitelkeretével való okszerű gazdálkodása, a parancsnok és a politikai tiszt lelkesedése és támogatása a laktanyában olyan elhelyezési körletet teremt, amely méltó hadseregünkhöz és katonáinkhoz.

Természetesen lehetnek és lesznek olyan jogos kívánságok, melyeket a rendelkezésre álló hitelekeretből kielégíteni nem lehet. Tárgyilagos kritika és felelősségvállalás jellemezze az épületkezelőt és a parancsnokot akkor, mikor határoznak abban, hogy a felmerülő szükséglet megoldásánál az ügy természetéhez képest előzetes, vagy utólagos felszámítási fedezetet kérjenek.

4. Az épületkezelő kezelési teendőinek igen lényeges része az ingatlankárok megakadályozása. Az erre vonatkozó intézkedések — a helyi viszonyokhoz képest — mások lesznek.

A károk megakadályozására szolgáló intézkedéseket laktanyaparancsban kell közölni. A parancs — határozott utasítás formájában — terjedjen ki a tűzbiztonság fenntartására, — vil-

lany-, víz-, túlfogyasztás megakadályozására, berendezési tárgyak használható állapotban való tartására, ablaküveg károk megakadályozására, az egészségügyi berendezések kíméletes használatára, szemét és ételhulladék mosdóba, wc-be való beöntésének megakadályozására, fagyveszély esetén a vezetékek víztelenítésére, vagy burkolására — esetleg a wc., mosdó helyiségek ilyen időben való éjjeli fűtésére, stb. Ezek az intézkedések egyben a rendelkezésre bocsátott hitelkeretnek gazdaságos felhasználását is elősegítik. A parancsban elrendeltek helyes végrehajtását feltétlenül oktatni és ellenőrizni kell.

5. A politikai tiszt feladata ezzel a szolgálattal kapcsolatban a bajtársakat felvilágosítani, hogy az igen nagy értéket képviselő ingatlan és tartozékai a nép vagyonát képezik, azt tehát megóvni minden honvéd bajtársnak lelkiismereti és becsületbeli kötelessége.

6. A jelenlegi létszámviszonyok folytán majdnem mindegyik épületkezelőség több — sokszor különböző helyiségekben fekvő — ingatlant kezel. Feltétlenül szükséges, hogy az épületkezelő tiszthelyettes legalább havonta egyszer az összes kezelésre bízott ingatlanokat részletesen végigvizsgálja. Ez alkalommal egészítse ki az ingatlanra vonatkozó nyilvántartásait és győződjön meg az esetleges bérlő szerződészerű magatartásáról.

Az épületkezelőségeknek elsőrendű szolgálati kötelességük megállapítani, hogy a rájuk bízott ingatlanok területe, az ingatlanok állaga nem csökkent-e? A felépítményeket nem fosztogatják-e? Ha ily változást állapít meg, úgy a hiányosságokat — a további intézkedések megtétele végett — a kerületi parancsnokságnak kell részletesen kivizsgálási, telekkönyvi stb. adatokkal jelenteni.

7. Az épületkezelőségek feladata általában a bérleti szerződések megkötése is, a kiadott intézkedések szerint. A honvédség által bérbeadandó területekre vonatkozóan utasításokat a Gazd. Közig. Segédlet IX. fejezet 2. C) pontja tartalmaz. Repülőterek hasznosítása előtt mindig meg kell szerezni a Repülő Szemléltetés hozzájárulását.

Magánosoktól elhelyezési szükségleteket csak elkerülhetetlen szükség esetén vegyünk bérbé. Takarékoskodjunk a nép vagyonával.

Közületi tulajdonban lévő elhelyezési szükségleteket bérbé nem veszünk. A használat a honvédség részére ezekben az esetekben a folyó évi 50. számú Magyar Közlönyben közzétett 2.070/1949. Korm. számú rendelettel felállított Közületi Vagyon

Bizottság által biztosítandó. Az erre vonatkozó intézkedések megtétele a H. M. Afcsf. 3/a. osztály feladata. Az épületkezelőnek csupán a felmerülő szükségletet kell a kerületi hadbiztos-sághoz bejelenteni, a szóbanforgó ingatlanterület adatainak megjelölése mellett.

8. Az ingatlanok használhatóságának folyamatos fenntartásán felül — honvédségi munkaerő felhasználásával — még annak csinosítására is nagy súlyt kell helyezni, mint fásítás, virágágyak létesítése, stb.

Hassa át az épületkezelőt ennek a nehéz szolgálatnak a szeretete. Ez — párosulva az előbbieken vázoltakkal — képessé fogja tenni szolgálatának ellátására, mellyel kielégíti a követelményeket, kivívja bajtársainak megbecsülését, szolgálja néphadseregünk ezirányú fejlődését.

Nagy vonalakban ezek lennének az épületkezelő szolgálat általános feladatai a hivatkozott szabályzat kiegészítéseként.

Legközelebb kitérünk konkrét feladatok, — mint kisajátítási eljárás, közületi ingatlanok használatba vagy tulajdonbavétele, lakások biztosítása, a lakáskódexnek a honvédséget érintő részeinek ismertetése stb., tehát az elhelyezési szolgálati problémák alaposabb megvilágítására.

Afcsf. 3/a. oszt.

A pótlovakkal követendő eljárás

Pótlónak nevezzük a lóvásárló bizottságok által magánosoktól vásárolt, vagy a honv. csikótelép állományából felavartt és az alakulathoz beosztott 4—8 éves lovakat. Fejlődő honvédségünk mind nagyobb számban rendelkezik ilyen, katonai kiképzésben (lovaglás, hajtás, málházás) még nem részesült pótlovakkal, amelyek milliós értéket képviselnek, ezért a velük követendő bánásmódot és egyéb eljárásokat minden lóval foglalkozó honvéd egyénnek ismernie kell.

A beérkező pótlovakat bizottságilag kell átvenni. A bizottság a parancsnok, állatorvos és állománykezelőből áll. Ahol állatorvos nincs, ott a patkolószaki tiszthelyettes a bizottság tagja. Az átvételről jegyzőkönyvet kell felvenni, amely tartalmazza a lovak erő, — egészségi állapotát, patkolását. Ennek 1 példányát az átadónak kell visszaküldeni.

Az átvétel megtörténte után a pótlovakat el kell különíteni, az elkülönítő istállóban, ha ilyen nem volna, akkor a hasz-

nálatti istállóban, úgy, hogy a pótlovakat a többi lótól 2 üres állás válassza el. Az elkülönítés 21 napig tart. Ezalatt az idő alatt kell az állatorvosnak az előírt diagnosztikai eljárásokat (takonykór, tenyészbénaság kimutatására) elvégezni. Az elkülönített pótlovakhoz állandó lóápolókat kell vezényelni, akik ismerjék meg a lovak természetét (rugós, harapós stb.). A rosszindulatúakat a faroktőnél jól láthatóan színes szalaggal jelölik meg. Szoktassák a lovakat a lábak gyakori felemelésével, a pata ütögetésével a patkoláshoz. Ügyeljünk a hufogó óvatos használatára, mert a pótlónak ez szokatlan s könnyen megijed tőle. A farok és sörény előírászerű rövidítését és alakítását a fogatos tiszthelyettes végezze el. A patkolószaki tiszthelyettes vizsgálja át a patkolást és ahol szükséges, újítsa azt meg. Puha talajú helyőrségekben a pótlókiképzés alatt a pótlovak hátulsó lábait patkó nélkül lehet hagyni, de gondosan és gyakran kell azokat körmölni. A pótlovak részére az elkülönítés alatt külön ápoló-eszközök, itatóvedrek álljanak rendelkezésre. Az elkülönítés tartama alatt meg lehet kezdeni a kiképzést is, külön csoportban, vagy a keretlovakkal együtt, de ez utóbbi esetben a pótlovak az oszlop végén meneteljenek. Kerüljük a durva, goromba, erőszakos bánásmódot, mert ennek eredménye a rosszindulatú, ellenszegülő, hasznavehetetlen ló. Ezen idő alatt hámos pótlovat keretlővel összefogni tilos. Ha a pótlovak az elkülönítés időtartama alatt kiképzésben nem részesülnek, napi 2 órás megjáratásukról gondoskodjunk. Különös gondot kell fordítani a kiképzés első napjaiban a nyergelés, szerszámozás gondos ellenőrzésére, helyes felillesztésére. Ezt munka közben is többször vizsgáljuk át és javítsuk ki a hibákat.

Az elkülönítés után a pótlovakhoz mindig ugyanazt a honvédet osszuk be lovasnak, hajtónak, lóápolónak, mert csak így biztosíthatjuk, hogy a pótlóból a célnak megfelelő, edzett, legalább 10 éven át használható keretlő lesz.

Dr. Asvány Ernő áo. ezredes.

A gazdasági tiszthelyettesi utánpótlás kérdése

A folyamatban lévő hadseregfejlesztés egyik nehéz feladata a szakszolgálatos tisztek és tiszthelyettesek biztosításának kérdése.

Nem közömbös sem a fejlesztés alatt, sem pedig annak befejezése után, hogy a különböző szakbeosztásokban milyen értékű szakszolgálatos személyek teljesítenek szolgálatot.

A szakszolgálatos szükséglet biztosítása kétféle módon történhet:

1. a régi hadseregben szolgálatot teljesített szakszolgálatos tisztek, tiszthelyettesek visszavétele és

2. a szükségletek biztosítása céljából beállított tanfolyamokon történő kiképzés útján.

Minthogy az 1. alatti mód — egyéb szempontok miatt — csak korlátozott mértékben alkalmazható, a szükséglet jelenlékeny részét újonnan felállított tanfolyamokon kell kiképezni.

Nem kívánok részletesen rámutatni arra, hogy milyen hatalmas jelentősége van — mind békében, mind háborúban — az anyagi szolgálatnak. Mindenki előtt világos, hogy a technikai eszközök fejlődése fokozott anyagfelhasználással jár, melynek biztosítása fokozottabb követelményeket támaszt az anyagi szolgálatban működő személyekkel szemben.

Az anyagi szolgálaton belül a gazdaság-közigazgatási szolgálat feladata mindazon szükségletek biztosítása, melyek nélkül sem békében, sem háborúban a csapatok ütközésképtelensége nem tartható fenn. (Pénz, élelem, ruházat és személyi felszerelés, termény- és anyagjárandóság, elhelyezés.) Ezen feladatok ellátására a csapatoknál (intézeteknél) a gazdasági hivatalok hivatottak. A gazdasági hivatal személyzete gazdasági tiszt-(ek)-ből és gazdasági (számvivő) tiszthelyettesekből áll.

A gazdasági tiszthelyettes a gazdasági hivatal életében igen jelentős szerepet tölt be: a gazdasági hivatal főnökének irányítása mellett a fentebb felsorolt ágazatok valamelyikével kapcsolatos összes munkálatokat végzi. Felelőssége és munkaköre a néphadseregben állandóan nő, melyet élénken bizonyítanak az új gazdaság-közigazgatási szabályzatok egyes határozványai. (Pl. pénzkezelés kiterjesztése a gazdasági tiszthelyettesekre.)

A gazdasági tiszthelyettesi szolgálat feladatkörének, illetve fontosságának ismertetése nem képezheti tanulmányom tárgyát: ez pontosan körvonalazva van az egyes szabályzatokban és utasításokban.

A gazdaszat-közizagztatási szolgálat eredményes ellátása — mely egyben a csapat kiváló anyagi ellátottságát is jelenti — részben a gazdaszati tiszthelyettesi kar vállain nyugszik. Különösen vonatkozik ez azon gazdaszati tiszthelyettesekre, akik önálló beosztásban működnek (gazdasági hivatal főnökök, ezeket helyettesítők, gazdaszat-közizagztatásilag önálló, vagy kikülönített alosztályokhoz beosztottak).

Ennek felismerése után önként adódik a kérdés, mi tehát a kiváló gazdaszati tiszthelyettesi kar kiképzésének az alapja? A válasz erre a kérdésre az alábbiakban foglalható össze:

1. Helyes személyi kiválasztás.

2. Kiválóan vezetett és irányított szaktanfolyam.

A gazdaszat-közizagztatási szolgálat lényegéből és feladatköréből önként adódik, hogy a csapatszolgálatot teljesítő bajtársak a gazdasági hivatal működésére csak akkor figyelnek fel, ha a szolgálat ellátásában bizonyos zökkenők mutatkoznak. Azt, hogy a gazdasági hivatal feladatát kifogástalanul látja el, egészen természetesnek tartják. Követelményeket tehát támasztanak, viszont — sajnos ezt itt nyomatékosan meg kell állapítanom — nem adják meg a gazdaszat-közizagztatási szolgálatnak azt a támogatást, ami annak eredményes ellátását biztosítja.

A gazdaszati tiszthelyettesi kiképzés rendszere a múltban a következő volt: Az újonckiképzés befejezése, illetőleg a tisztés iskola elvégzése után a csapatok néhány fő csapatszolgálatra kevésbé alkalmas honvédet, illetve tisztet vezényeltek a gazdasági hivatalba (számvivő sarjadék), akik a gazdasági hivatalban gazdaszat-közizagztatási munkakörben dolgoztak és így elsajátították a szolgálat alapismereteit. Meg kell állapítani, hogy a személyi kiválasztásnak ez a módja nem vált be.

A tulajdonképeni szakkiképzés az I. fokú gazdaszat-közizagztatási hatóságok székhelyein megtartott gazdaszati tiszthelyettesi tanfolyamokon történt, melyeknek hallgatói a fentiek szerint már bizonyos fokú szakképzettséggel rendelkező és a gazdaszati tiszthelyettesi karba való átvétel céljából továbbszolgálatot vállaló tisztesekből álltak.

Minthogy a gazdaszati tiszthelyettesi utánpótlás biztosításának a módja — minden valószínűség szerint — a jövőben is ez marad, igen fontosnak tartom a csapattiszt bajtársak figyelmét felhívni arra, hogy saját maguknak, illetve közvetve az egész hadsereg érdekeinek ártanak akkor, ha — amint az a múltban, sajnos, igen gyakran előfordult — erre a szolgálatra olyan honvéd, illetve tisztés bajtársakat vezényelnek, akik — megítélésük szerint a csapatszolgálat más ágazataiban kevésbé

felelnék meg, vagyis más szóval, akik máshol nem használhatók, vagy ezen szolgálat ellátására nem éreznek hivatást.

Nem lehet kellőképpen hangsúlyozni, hogy milyen bűnös az ilyen eljárás mind a csapattal, mind az egész honvédséggel, sőt az egész dolgozó néppel szemben.

Feltétlenül meg kell szünnie annak a helytelen, káros, sőt bűnös felfogásnak, mely a Horthy-hadseregben annyira aláértékelt az anyagi és ezen belül a gazdaszat-közigazgatási szolgálatban működő személyeket. Igen fontos nemzetgazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy honvédségünk anyagi szolgálatában olyan szakemberek teljesítsenek szolgálatot, akik rátermettségüknél, megbízhatóságuknál és kiváló kiképzésüknél fogva lelkiismeretesen kezelik és jól gondolják a néphadsereg anyagát.

Kérem a csapattiszt bajtársakat, hogy csak egyszer gondolják át ennek a kérdésnek óriási jelentőségét. Százerek mehetnek veszendőbe azért, mert az anyagi szolgálatban működő személyek kiválasztása gondtalanul és helytelenül történik. A hadsereg kiképzését, valamint célunk — a kiválóan kiképzett és jól felszerelt hadsereg — megvalósítását gátolhatja meg a hivatása magaslatán nem álló anyagi szolgálat.

Ennek a kérdésnek az ad időszerűséget, hogy épen napjainkban indult meg a néphadseregben az első nagyobb szabású gazdaszati tiszthelyettesi kiképzés, melynek hallgatói a néphadsereg tiszteseiből és legénységéből kerültek kiválasztásra. A gazdaszati tiszthelyettesi tanfolyam kiképzési rendszerének részletes ismertetése meghaladja e tanulmány kereteit, feltétlenül rá kell azonban mutatnom arra az alapvető különbségre, mely a jelenleg megindult tanfolyamok és a régi hadsereg tanfolyamainak módszere között fennáll.

A jelenleg folyó tanfolyamok hivatása a szakmai kiképzésen kívül magasfokú politikai képzettséget is nyújtani a néphadsereg leendő gazdaszati tiszthelyetteseinek; tudatosítani a hallgatókban azt a már közmondásossá vált tételt, hogy kiváló szakember csak az lehet, aki politikai, ideológiai szempontból is kiváló. Csak az tudja reá váró feladatokat maradéktalanul elvégezni, aki teljes egészében magáévá tette a szocializmus felé haladó népi demokráciának eszmei alapjait, aki a munkásosztály példamutatása alapján a munkaversenyek, az áldozatvállalás szellemében dolgozik. Erkölcsi és politikai megbízhatóság, ideológiai felvérteztség és magasfokú szaktudás képesíti a leendő gazdaszati tiszthelyetteseket a fejlődésben lévő néphadseregünk által kitűzött feladatok megvalósítására.

Tanulmányom tulajdonképeni célja az, hogy rávilágítsak az anyagi szolgálatban működő személyek lelkiismeretes kiválasztásának fontosságára. Meg kell értenie mindenkinek, hogy a gazdaszat-közigazgatási szolgálat nem öncél, hanem csak eszköz: Ezköz arra, hogy a dolgozó nép által rendelkezésünkre bocsátott anyagi javakat legcélszerűbben és leggazdaságosabban használjuk fel, hogy ezáltal is közelebb juthassunk valamennyiünk közös céljához: a szocializmus felé haladó népi demokráciánk külső és belső ellenség elleni megvédésére hivatott erős, jól felszerelt és kiválóan kiképzett néphadsereg felállításához.

Németh László hbs. őrnagy.

Szerkesztői üzenetek

A Honvédelmi Minisztérium Anyagi Főcsoportfőnöksége az anyagi szolgálatban dolgozó bajtársak részére havi folyóiratot indított „Anyagi értesítő” címmel.

A folyóirat célja gyakorlati tanácsokkal elősegíteni a tervszerű, hasznos, takarékos anyaggazdálkodást és anyagkezelést. Célunk elérése érdekében felhívjuk a folyóiratunkat olvasó összes bajtársakat, hogy lapunk szerkesztésében tevékenyen vegyenek részt. Szakmai ismereteiket és tapasztalataikat cikkek formájában bocsássák az „Anyagi értesítő” rendelkezésére. A cikkek rövidek, tömörek és könnyen érthetők legyenek. Főleg gyakorlati kérdésekkel foglalkozzanak. Katonai rövidítések használhatók.

A kidolgozott munkákat írógéppel, a lapnak csak egyik oldalára írják. Egy kézirat terjedelmének felső határa 3 gépírt oldal, irodai íven, 30 sorral és 3 cm lapszállal. A közölt cikkek szerzőit gépírt oldalanként 10 Ft tiszteletdíjjal jutalmazzuk.

Kívánatos a kézirathoz ábrák, fényképek, vázlatok, vagy rajzok mellékelése. Ezek oly kivitelben készítenők, hogy lenyomatot (klisé) lehessen róluk előállítani. Vázlatok fehér papíron vagy oleátán tussal rajzolandók meg.

A szerkesztőség szívesen fogad mindennemű tanácsot, kívánságot, ötletet vagy javaslatot és ezeket a lehetőséghez képest figyelembe veszi, illetve teljesíti.

Rendelkezésre állunk ezenkívül a honvédelmi szolgálattal kapcsolatos olyan szakmai kérdések megválaszolásával is, amelyeknek elintézése nem a szolgálati út keretébe tartozik.

